

Plantaardig

HERFST 2017

In dit nummer

- Onze huisimker
- De nieuwe reglementen
- Uitnodiging ALV 21 oktober
- Jeu de Boules introductiecursus
- Houd 11 oktober vrij in uw agenda
- Het keurmerk Natuurlijk Tuinieren en nog veel meer.....

Port Betaald

Retouradres:

Volkstuindersvereniging "Mariahoeve"
Postbus 91411 2509 EA Den Haag

Plantaardig

Herfst 2017 33ste jaargang nr. 3

"Plantaardig" is het verenigingsorgaan van

Volkstuindersvereniging "Mariahoeve"

Opgericht 22 mei 1984

Postadres: Postbus 91411 2509 EA Den Haag

Bezoekadres: Isabellaland 2320 A 2591 CZ Den Haag

KvK: V40411313

Rekeningnummer: NL05INGB0005004839

t.n.v. vtv Mariahoeve

Website: www.vtvmariahoeve.nl

E-mail: info@vtvmariahoeve.nl

Aangesloten bij:

Haagse Bond van Amateursuindersverenigingen (HB)

Landelijke organisatie van amateursuindersverenigingen (AVVN)

Redactie:

Bert Blom (E-mail: redactie@vtvmariahoeve.nl)

Reproductie:

Aegon

Openingstijden complex:

april t/m september van 09.00 tot 20.00 uur

oktober t/m maart van 11.00 tot 16.00 uur

Spreekuur bestuur:

April t/m september iedere 1^e en 3^e zaterdag van de maand van 10.00 tot 12.00 uur

Oktober t/m maart iedere 1^e zaterdag van de maand van 10.00 tot 12.00 uur

In dit nummer:

	Pagina
Onze vrijwilligersorganisatie	3
Bij de voorpagina	4
De geschiedenis van Mariahoeve en Marlot	5
Gevaar van neonics groter dan gedacht	8
6 Mythes over vogeltuinen ontkracht	9
Een bedankje van Peter Boes	10
De truc met het karton	11
De geschiedenis van volkstuinen	13
Tussen de buien door	15
De nieuwe reglementen	16
Uitnodiging Algemene Ledenvergadering 21 oktober	17
Jaloers	18
Jeu de Boules introductie cursus	21
De Engels meisjes	23
Een rondje Haagse grachten	24
Het keurmerk Natuurlijk Tuinieren	25
Onze huisimker	26
Zoek de verschillen	28
Opening samentuin "Catharinahof"	29
De huizenmarkt trekt aan	30
Rat of ratten	32
Werkbeurtenrooster 2017	33
Kort nieuws	34
Inleveren kopij voor Plantaardig	37
Donateur worden?	37
Adverteerders en sponsors	38

Onze vrijwilligersorganisatie

Bestuur (bereikbaar via info@vtvmariahoeve.nl)

1e voorzitter - lid dagelijks bestuur	Udo Teunis
2e voorzitter	Vacant
1e Penningmeester - lid dagelijks bestuur	Vacant
2e Penningmeester	Sigmar van der Vlis
Secretaris	Ineke van der Vlis
Bestuurslid	Frank Borger - aspirant -
Bestuurslid	Rob van der Vlis

Commissie van onderzoek

Bram Franken - An Stoks - Ben Sigar

Verenigingsblad "Plantaardig"

Bert Blom

(redactie@vtvmariahoeve.nl)

Website

Bart Fennema - Bert Blom

(website@vtvmariahoeve.nl)

Tuincontrole commissie

André de Prez - Bram Franken - Jacques Vork

Tuintaxatie commissie

Bram Franken - Hely Split

Bouwcontrole commissie

Richard Hilgeman - Rob van der Vlis

Bouwtaxatie commissie

Richard Hilgeman - Rob van der Vlis

Begeleiding werkbeurten

Rob van der Vlis - Pascal Schuit - Rajesh
Ramcharan - Frank Borger - Cees Swanink

Natuurlijk Tuinieren

Ed Split (coördinator) - Hely Split - Sient Vingerling - Periklis Skourlis - Doreen Saunders -
Jean Otterspoor - Piet van Steijn - Bert Blom - Kor Krul - Lynn Krul - Zenzi Burgy - Frances
Hartmann - Bram Franken - Lucie Huijbregts - Rob van der Vlis - Sylvia van der Vlis - en tijdens
de schoolvakanties Caitlyn en Aiden

Tuinwinkel

Ronald van der Ende - Dicky Korving

Speciale dank aan:

Postuum Erelid

Mevrouw F.G. Staal

Ereleden

De heer J.J. Feijen - De heer S.J.A. Vluggen

Leden van Verdienste

Mevrouw H. M. Osnabrug , Mevrouw H. van der Ende, Mevrouw J.G.E. van Roermund,
De heer A. Osnabrug † - De heer H. Gordeau

Bij de voorpagina

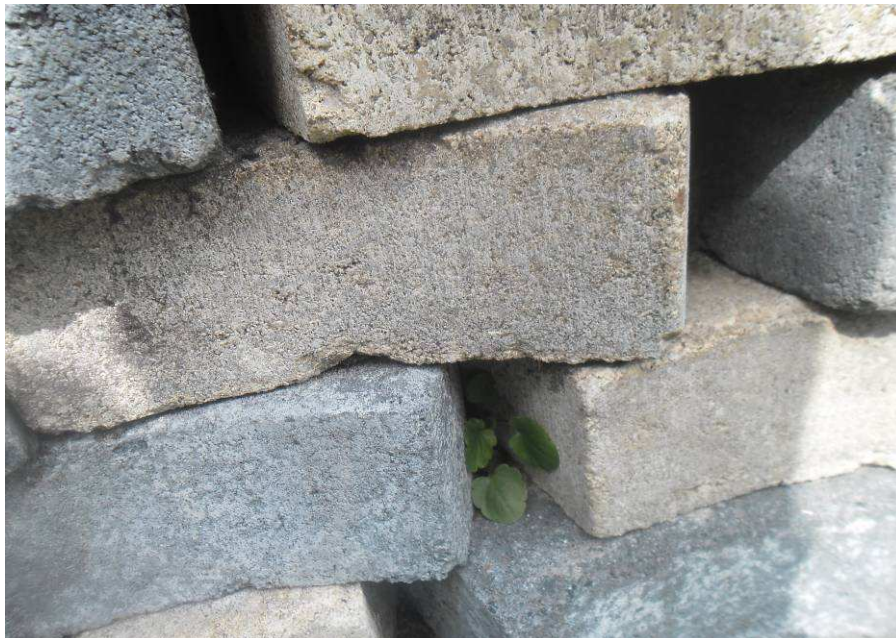
Ze zien er nog wat maagdelijk uit, de nieuwe borders bij de Jeu de Boulesbaan, maar dat zal de komende periode gaan veranderen.

De 'oude' borders waren min of meer verzadigd door hardnekkig onkruid en spontaan opgekomen wildgroei en mede door de dichte begroeiing niet goed meer schoon te krijgen.

Tijd om radicaal de boel te saneren. De borders werden leeggehaald, de oude grond werd grondig omgespit, schoon gemaakt en aangevuld met verse tuinaarde. Gebruikte stenen kregen een tweede leven en werden gebruikt om twee enorme plantenbakken te stapelen. En natuurlijk werden in de borders en plantenbakken nieuwe beplanting aangebracht die de komende tijd door de natuur en met wat hulp van het team Natuurlijk Tuinieren moeten gaan uitgroeien tot een weelderig geheel.

Verder werden er, als extraatje, diverse natuurlijk natuurlijke accenten aangebracht met boomstammetjes en stapelmuurtjes. Ook een fruitboompje mocht niet ontbreken.

Als alles volgroeid is hopen we dat hetzelfde sfeertje dat Adriana en Mieke daar ooit hebben weten te creëren weer terug is.

De kieren van de gestapelde stenen van de plantenbakken moeten een aantrekkelijke plek gaan worden voor insecten. Door begroeiing tussen de stenen door moet ook de aanblik nog wat natuurlijker gaan worden. Het eerste groen tussen de kieren komt al heel voorzichtig naar buiten

De geschiedenis van Mariahoeve en Marlot

*Voor u gevonden en wellicht met name aardig voor de leden
die in de wijk zelf wonen of woonden*

(Bron: o.a. Monumenten inventarisatieproject Den Haag 1850-1940. Den Haag 1992)

Marlot en Mariahoeve zijn in feite twee aparte wijken, maar worden volgens de officiële wijkindeling als één wijk beschouwd. Het totale gebied wordt omsloten door de gemeentegrens met Wassenaar ten noorden van de Leidse Straatweg, de grens met Wassenaar langs de Landscheidingsweg, de spoorlijn Den Haag-Leiden, de Carel Reinierszkade en de westelijke en noordelijke gracht rond het Huis ten Bosch. Ten noorden van de Bezuidenhoutseweg liggen de woonwijk Marlot, het park Marlot, het landgoed Reigersbergen en het Huis ten Bosch.

De naoorlogse wijk Mariahoeve is gelegen tussen de Bezuidenhoutseweg en de spoorlijn Den Haag-Leiden.

Het noordelijke deel van het gebied wordt gevormd door twee evenwijdige strandwallen.

De Schenk, die
langs ons
tuincomplex
loopt, werd in
1403 gegraven

In de smalle strook daartussen is een hoogveengebied met een afdekking van zand. Op de noordelijke strandwal liggen de Leidse Straatweg en de Benoordenhoutseweg en op de zuidelijke de Bezuidenhoutseweg. De Leidse Straatweg maakte deel uit van de oude verbindingsweg tussen 's-Gravenhage en Leiden. Ten zuiden van de Bezuidenhoutseweg lag het Heerenveen of Bezuidenhoutseveen, dat werd ingepolderd tussen 1412 en 1446.

De zuidgrens van de polder wordt gevormd door de in 1403 gegraven Schenk.

Aan weerszijden van de Bezuidenhoutseweg lagen boerderijen op de grens van het zand en het veen. Vanaf de 17de eeuw werd ook een aantal buitenhuizen gebouwd. Meestal ging het om de verbouwing van een boerderij, zoals bijvoorbeeld bij Marlot (de Blauwe Kamer) en Reigersbergen (verwoest in 1943). Het voornaamste buiten is het Huis ten Bosch dat in twee fasen werd gebouwd (1645 en 1734-1737) door stadhouder Frederik Hendrik en zijn vrouw Amalia van Solms en Willem IV. Van Huis ten Bosch zijn de tuinen in 1807 door J.D. Zocher aangelegd in landschapsstijl.

Het gebied ten noorden van de Bezuidenhoutseweg vanaf Huis ten Bosch richting Wassenaar en het gebied van de Schenkstrook kwamen pas in 1907 bij de gemeente Den Haag. In 1917 kocht de gemeente Den Haag het 91 ha. grote landgoed Marlot met de bedoeling een gedeelte ter grootte van 36,5 ha. in erfpacht uit te geven voor de aanleg van een villapark. Het gebied grenst aan de voormalige buitenplaats Reigersbergen die met het Haagse Bos en het Malieveld een groene zone vormt tot het centrum van Den Haag.

Ir. H.E. Suyver en W. Schürmann van de Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting ontwierpen in 1920 een stedenbouwkundig plan waarbij het bos en het in oorsprong 17de-eeuwse huis van het landgoed Marlot door een open stuk land en een grote vijver werden gescheiden van de te ontwikkelen villawijk. In de as van deze vijver kwamen twee haaks op elkaar gesitueerde pleinen: het Zuidwerfplein en Bloklandenplein.

Op advies van de Schoonheidscommissie kregen de architecten Co Brandes, W. Verschoor en J.J. Hellendoorn, allen lid van de Haagse Kunstkring, de opdracht een strook van het plan te verkavelen en een schetsontwerp voor de bebouwing te maken. Uiteindelijk was het Co Brandes die het overgrote deel van de huizen vanaf 1923 zou ontwerpen. Verschoor en Hellendoorn bouwden respectievelijk aan de Hofzichtlaan en Marlotlaan. De bebouwing bestond uit geschakelde villa's met een vaste rooilijn. Tussen de Hoogwerflaan, waar een 17de-eeuwse boerderij in het plan werd gehandhaafd, en de Leidse Straatweg bouwde Co Brandes in de jaren 1932-1934 de Parkflat Marlot. Marlot is pas na de Tweede Wereldoorlog afgemaakt. Met name aan de Bezuidenhoutseweg is de bouw vrijwel geheel naoorlogs. Aan het Bloklandplein verrees in 1947 een klein kerkgebouw.

Mariahoeve

Mariahoeve ligt in de Bezuidenhoutse polder en wordt begrensd aan de noordkant door het Haagse Bos met Huis ten Bosch, Marlot (buitenplaats, wijk en tennispark) en Chateaubleu (vroeger Boshek of Roomhuis). De oostgrens ligt bij Wassenaar ter hoogte van de Landscheidingsweg; de Schenk met de Nieuw Veen- of Bosmolen vormt de zuidgrens; de westgrens wordt gevormd door de Carel Reinierszkafe. Het gebied behoorde voor een groot deel tussen 1885 en 1907 bij Wassenaar.

Dwars door het gebied van de wijk liep van 1908 - tot circa 1960 het spoorwegtracé van de Hofpleinlijn van Rotterdam naar Scheveningen. Langs het gebied reed vanaf 1923 - 1961 de gele tram naar Leiden. Bij de Carel Reinierszkafe lagen rond 1930 de ijsbanen van de Haagse IJclub. Op de hoek bij de Bezuidenhoutseweg, aan de andere kant van die kade, lag de uitspanning Overbosch met een speeltuin. Dwars over het weidegebied, waarop de wijk is aangelegd, ongeveer ter hoogte van de Roggekamp/Reigersbergerweg liep de Loolaan van het Kleine Loo naar het Grote Loo in Voorburg. Naast het Kleine Loo lag aan de Bezuidenhoutseweg tot in de jaren vijftig van de 20ste eeuw de windhondenrenbaan Marlot. Langs de Bezuidenhoutseweg lagen vanaf Huis ten Bosch de boerderijen Mariëndaal, Veelust, Mariahoeve, Zuidwerf en Hofzicht. Aan de noordkant van deze weg aan de Zijdelaan ligt de boerderij de Hoogwerf, die verbouwd is tot restaurant.

De wijk is aangelegd in de jaren zestig van de 20ste eeuw. Plannen voor deze wijk zijn al gemaakt ver voor de Tweede Wereldoorlog, door o.a. de (stads)architect W.M. Dudok. Vanwege de problemen die de spoorlijn gaf voor een goede wijkontwikkeling gebeurde er voor de Tweede Wereldoorlog niets. Pas in 1957 werd het 'Uitbreidingsplan Mariahoeve' goedgekeurd, nadat F. van der Sluys in 1954 een schetsontwerp had gemaakt en de spoorlijn zou worden opgeheven. Reigersbergen kwam in dit plan niet voor en bleef tot op de dag van vandaag een open groengebied.

Mariahoeve heeft een rechthoekige hoofdstructuur met een viertal wijkontsluitende wegen, waarvan in de meeste gevallen de rijbanen door groenstroken zijn gescheiden. De wijk wordt op deze wijze in zes buurten verdeeld. Deze hebben als gemeenschappelijk

Mariahoeve is voor het grootste deel tussen 1958 en 1970 gebouwd.

kenmerk een groene kern met aan de noordoostzijde flats in vier lagen en aan de westzijde eengezinswoningen. In vijf van deze groenkernen staan overhoeks geplaatste flatgebouwen van twaalf lagen, een school en buurtwinkelcentrum. De middelste buurten van Mariahoeve hebben een wijkpark of

een sportterrein.

De randen van de wijk zijn afwijkend vormgegeven. De noordrand heeft voornamelijk flats in strokenverkaveling, eengezinswoningen en enkele villa's. Langs de Bezuidenhoutseweg zijn lange geknikte flatgebouwen gesitueerd. Tussen deze flats en

Voornamelijk wordt van der Sluis genoemd als architect, maar ook Koos Fels, architect van de bijvoorbeeld in 1985 ontworpen tankstations van Shell samen met vormgever Frans De la Haye.

Koos Fels was ook betrokken bij de wederopbouw van het Korte Voorhout en de uitbreiding van Den Haag, eerst in Den Haag Zuidwest en later ook in Mariahoeve.

de Bezuidenhoutseweg ligt een groenstrook om deze doorgaande weg vrij te houden van de wijk. Tegenover het Huis ten Bosch is niet gebouwd; hier kwam een grote vijver met gazons.

De oostzijde van de wijk tegen Wassenaar is door hoge flats in strokenbouw duidelijk gemarkeerd. Aan de rand tegenover de Schenkstrook kwam een stempelverkaveling met flats. In de Schenkstrook waren volkstuinten en een HTM-remise gepland. In plaats van de remise kwam hier het station Mariahoeve dat in de jaren tachtig werd omgeven door een kantorencomplex. Aan de westrand liggen aaneengesloten sportvelden en het sportcentrum Overbosch. Mariahoeve is voor het grootste deel tussen 1958 en 1970 gebouwd.

Straatnamen

De naam van de wijk herinnert aan de boerderij Mariahoeve; van de straatnamen, die samengesteld zijn uit meisjesnamen en het woord land zegt men wel dat zij naar

de koeien van die boerderij vernoemd zijn of naar de zusters van de laatste boer. Een aardige verklaring, maar helaas niet waar. De schrijver F. Bordewijk is betrokken geweest bij deze straatnaamgeving. Evenals bij die van de andere straatnamen. Zo zijn er straten met namen van granen met het achtervoegsel kamp, b.v. Gerstkamp, of inwoners van landen met als achtervoegsel burg, b.v. Hongarenburg en edelstenen met als achtervoegsel horst, zoals Saffierhorst.

Dwars door de wijk liggen de grote straten die herinneren aan de buitenplaatsen die daar gelegen hebben, Het Kleine Loo en de Reigersbergerweg of aan boerderijen, zoals de Hofzichtlaan.

-0-

Gevaar neonics groter dan gedacht

Neonicotinoïden zijn insecticiden die sinds de jaren negentig in gebruik zijn. Ze werken in op het centrale zenuwstelsel van insecten. Ze blokkeren de overdracht van zenuwimpulsen, waardoor de insecten stoppen met eten, verlamd raken en uiteindelijk sterven door verhongering, uitdroging of doordat ze ten prooi vallen aan andere dieren.

Neonicotinoïde bestrijdingsmiddelen zijn gevaarlijk voor veel meer diersoorten dan alleen de veelbesproken honingbijen. Dat is de conclusie van nieuw wetenschappelijk onderzoek door de Universiteit van Sussex in opdracht van Greenpeace.

Het rapport bevestigt dat neonicotinoïden zorgen voor een groot gevaar voor veel verschillende diersoorten, zoals vlinders van het boerenland, kevers, waterinsecten en zelfs vogelsoorten. Het bewijs voor deze wijdverbreide schade aan de natuur roept om een totaalverbod op deze middelen.

Innovatieve ecologische boeren bewijzen dat de landbouw heel goed zonder gevaarlijke bestrijdingsmiddelen kan.

US
UNIVERSITY
OF SUSSEX

-0-

Houd 11 oktober vrij in uw agenda

Onder voorbehoud

Nog niet helemaal zeker, maar 11 oktober is er misschien wat leuks te vieren bij onze vereniging. We houden jullie op de hoogte!

-0-

6 mythes over vogeltuinen ontkracht

Heel wat mythes doen de ronde over 'vogelvriendelijke tuinen'. De tuin zou bijvoorbeeld wild moeten zijn, met alleen maar inheemse planten erin. Deze en vijf andere mythes worden hier ontkracht.

Mythe 1. "Voor een goeie vogeltuin moet je hard werken"

Voor een goede vogeltuin, hoeft u alleen flink wat stenen eruit te gooien! (En maak er dan misschien een stapelmuurtje van). Alles wat op de plek van de weggehaalde tegels groeit, is al meteen een stuk vogelvriendelijker.

Natuurlijk is het goed om én een boom én een vijver én bloemen én een grasveld te hebben, maar het één of het ander is ook best. En zelfs als u helemaal niet tuiniert en de tuin is één wilde chaos, komen er vanzelf vogels. Niemand wil natuurlijk totale chaos in de tuin, dus dan zijn wat onderhoudsarme planten handig om te plaatsen.

Mythe 2. "In een vogeltuin mogen alleen inheemse planten staan"

Alles wat groen is (in- of uitheems) en bloemen of bessen geeft, is goed voor insecten en vogels. Nu is het wel zo dat sommige insecten afhankelijk zijn van inheemse planten. En uitheemse planten kunnen in de natuur woekeren, wat niemand wil. Wel goed dus om inheemse soorten te kiezen, maar heus niet uitsluitend en liever de tuin vol uitheemse soorten dan de tuin vol steen.

Mythe 3. "Een vogeltuin moet wild zijn"

Een vogeltuin hoeft helemaal niet wild te zijn. Bloemen in perkjes en buxus tot op de millimeter in vorm gesnoeid, zijn nog steeds briljant voor vogels. En natuurlijk is het prima om het gras te maaien! Veel vogels profiteren van kort gras, zoals de merel. Wie een hekel heeft aan maaien kan een heerlijke wilde bloemenweide laten groeien, maar het is allebei goed!

Mythe 4. "Kleine kinderen gaan niet samen met een vogeltuin"

Trampoline, zandbak, en speelhuisje nemen natuurlijk plek in beslag en kinderen moeten lekker kunnen rennen en spelen en druk doen. Maar dat kan prima in een vogeltuin. Gras, bloemen en bomen gaan gewoon eromheen en de vogels wennen aan het gezin. Juist gezond voor kinderen om op te groeien in het groen. Veel minder kapotte knieën ook,

zonder tegels (maar stel niet te hoge eisen aan het grasveld). Zet een appelboompje en wat aardbeien neer en de kinderen hebben een extra bezigheid.

Mythe 5. "Bestrating is onderhoudsarm"

Bestrating is juist een onderhoudsramp. U wilt toch dat het er netjes uitziet, dus moet herhaaldelijk aan de slag met hogedrukspuit of algenverdelger. Daarbij moet u nog steeds onkruid wieden, want dat komt aan alle kanten tussen de voegen door. (Lekker plekje om te kiemen juist.) En ten slotte staat het wel wat kaal, dus vrijwel iedereen met een betegelde tuin gaat uiteindelijk in de weer met potplanten. En dát is pas veel werk. Veel makkelijker in de volle grond.

Mythe 6. "Als er vogels in mijn tuin zitten mag ik niet meer snoeien"

Als er vogels broeden, mag u die niet verstoren, dat klopt! Maar de struiken en bomen waar ze niet in zitten mogen gewoon gesnoeid. Let wel op, de nesten zitten soms goed verstopt. En als een paar weken later alle jongen zijn uitgevlogen (let op dat er geen tweede legsel is), mag ook de haag met het nest worden gefatsoeneerd.

Vogelbescherming Nederland

-0-

Een bedankje van Peter Boes

"Hierbij wil ik de mensen die hebben meegeholpen bij het verwijderen van mijn boom en takken en tevens hebben afgevoerd hartelijk bedanken!"

Peter Boes Tuin 67

De truc met het karton

Op een milieuverantwoorde manier hardnekkig onkruid goedkoop verwijderen? Ja, het kan!

Onkruiden die zich in je tuin hebben verankerd met ondergrondse stengels en penwortels vol voedingsstoffen, trekken zich van snippers of andere mulch niet veel aan. Zelfs met een dikke laag kan je ze niet verschalken. Na een warme winter onder een deken van bladeren of snippers, profiteren ze mee van vocht, lucht en voedsel. Het resultaat? De mooiste brandnetels, distels en zevenblad van de hele buurt! Je kan natuurlijk de wortels verwijderen vooraleer je gaat mulchen. Probeer toch eens de beproefde techniek met het karton. Het verlost je van wortelonkruiden maar is ook geschikt om een grasmat - zonder gebruik van chemische sproeistoffen of van zware grondbewerking! - om te vormen tot een vaste plantenborder of een heestermassief. Het systeem is eenvoudig en goedkoop. Je zal er dan ook geen bedrijf reclame voor horen maken. Gewoon zelf doen!

Je gaat tewerk in drie stappen:

1. Bedek het volledige oppervlak van het perceel dat je onkruid- of gazonvrij wil maken met ribbelkarton. Een handelaar in huishoudapparaten zal je graag aan grote kartonnen dozen helpen. Gebruik bruin, niet glanzend karton zonder gekleurd opschrift. Verwijder de kleefstrips en plooi de dozen dubbel. Overlap ruim, zeker als je met kruipende planten als haagwinde te doen hebt. Breng het karton bij voorkeur aan op een vochtige bodem. Zo gaan de afbraakorganismen meteen volop aan het werk.

2. Bovenop de laag karton komen snippers of compost. Gebruik snippers als je er later een pad, een vaste plantenborder of een heestermassief wil aanleggen. Gebruik compost als de plek een groente- of kruidentuin moet worden of een bloemenperk. Maak de deklaag vijf tot tien centimeter dik. Die houdt het karton op zijn plaats en voorkomt dat het gaat omkrullen. Tussen de vochtige bodem en deklaag zal het karton vlot verteren.
3. Je kan zelfs planten voor het karton volledig verteerd is. Verwijder op die plaats voorzichtig de deklaag en steek met de spade een stuk karton uit, ter grootte van het plantgat. Neem daaronder zonodig de zode weg. Voeg wat rijpe compost in het plantgat toe en dek zorgvuldig de bodem rond de plant af met karton en snippers of compost. Succes gegarandeerd.

Het tijdstip is van belang

- Wil je wortelonkruiden te lijf gaan, breng het karton dan aan in het vroege voorjaar, op het ogenblik dat ze hun eerste groene scheuten vormen.
- Het duurt een paar weken voor het karton verteerd is. Ondertussen trachten de onkruidplanten zich een weg te banen naar het licht. Dat lukt ze niet. Zodra hun reservevoedsel is opgebruikt gaan ze ten onder en worden verteerd door de bodemorganismen.
- Dringt er toch een plant door het karton, breng dan op die plaats een nieuwe laag karton aan.
- Wil je een gazon 'ontgrassen', dan dek je het voor de winter af met karton. De grasmat sterft bij gebrek aan licht af. Dat levert een enorme voedselbron op voor het bodemleven. Als de winter niet te koud en te droog is, zullen de wormen en hun collega's er tegen het voorjaar iets van maken dat veel weg heeft van potgrond.

Met dank aan Kristel Vandenbroek van Ovam-Vlaco,
onze Belgische ecologische vrienden !

-0-

De geschiedenis van volkstuinen

Bron: Wikipedia

In verschillende bronnen wordt de coelghearde gezien als de voorloper van de volkstuin, omdat deze tuinen in de Middel Eeuwen door de bevolking werden onderhouden. Steden verpachtten hiervoor grond buiten de stadsgrenzen en weldoeners stelden land beschikbaar op het platteland aan landarbeiders.

Vanaf de industriële revolutie werden er ook stukjes grond beschikbaar voor industriearbeiders. Deze tuinen kunnen beschouwd worden als tuinen van charitatieve aard.

Deze luthoven van de gegoede burgerij waren volledige siertuinen en bedoeld ter ontspanning.

In de zeventiende eeuw ontstonden in Rotterdam de zogenaamde 'laanorganisaties', waarbij aan lanen buiten de stad particuliere tuinen lagen. Naast groenten werden er in deze tuinen waarschijnlijk ook siergewassen verbouwd.

In dezelfde tijd kwamen ook in Leiden de eerste recreatieve tuinen op, de voorlopers van de 'speelthuynen'. Deze luthoven van de gegoede burgerij waren volledige siertuinen en bedoeld ter ontspanning.

In 1838 verhuurt voor het eerst een organisatie volkstuinen, dat gebeurde in Franeker door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

In België worden de eerste volkstuinen in 1861 door Pieter Bortier in Gistel aangelegd. De bekendste organisatie die in België volkstuinen oprichtte was het Werk van den Akker en den Haard, later in Vlaanderen omgevormd tot De Vlaamse Volkstuin.

Met het opkomen van de arbeidende klasse in de loop van de 19e eeuw verschijnen volkstuincomplexen in de Nederlandse steden. De gemeenten zijn de grondverhuurder. Rond de Eerste Wereldoorlog richten de volkstuinders vanuit emancipatiestreven de eerste tuinverenigingen op. Reeds toen moesten volkstuinders opkomen voor hun belangen omdat ook in die tijd al het risico groot was dat ze uitgeplaatst of wegbestemd zouden worden.

In 1928 stichtten volkstuinverenigingen het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland (AVVN). Een landelijke organisatie was nodig om politieke besluitvormingsproces betreffende volkstuinders te kunnen beïnvloeden.

Oprichting
van het AVVN in
1928

Tot in de jaren 50 bleven de meeste volkstuinen echte moestuinen. In de loop van dat decennium verdween de economische functie van de volkstuin en kwam langzamerhand de siertuin op.

Volkstuinieren is nu een vorm van openluchtrecreatie,
of dat nu spitten, snoeien, planten of oogsten is,
of uitrusten en genieten na gedane arbeid.

-0-

Tussen de buien door!

Het team van Natuurlijk Tuinieren bestaat uit echte die-hards en liet in juli weten: "Het begon als een natte en donkere dag, toch zijn we er in geslaagd deze border tussen de buien door in te planten !"

-0-

De nieuwe reglementen

Het leidde tot de nodige discussies, maar na een aantal vergaderingen en veel inbreng van de leden was het zover: de nieuwe reglementen van onze vereniging zijn op 24 april 2017 van kracht geworden

De wijzigingen hebben betrekking op het Huishoudelijkreglement, het Tuinreglement en het Bouwreglement.

De basis van de reglementen, de in 1995 bij notariële akte opgestelde statuten, zijn ongewijzigd gebleven.

Het Taxatiereglement en de regels betreffende de Centrale WachtlIJst zijn komen te vervallen. Deze zijn gelijk aan de regels/afspraken van de Haagse Bond en te lezen op de website www.haagsebond.nl.

We leven in het digitale tijdperk en daarom zijn onze Statuten en nieuwe Reglementen te lezen op onze website (onder de categorie 'Statuten en Reglementen').

Maar mochten er leden zijn die vinden dat met hun iPhone, tablet of PC de Statuten en Reglementen niet lekker lezen, dan zijn er natuurlijk ook 'papieren' exemplaren bij het bestuur beschikbaar.

Hieronder in vogelvlucht de onderwerpen die u zult aantreffen in de Statuten en Reglementen:

Statuten

Hier vindt u de doelstelling van de vereniging, het nodige over het lidmaatschap, de geldmiddelen, taken en bevoegdheden van het bestuur en commissies, het houden van een Algemene Vergaderingen en het toezicht door de Commissie van Onderzoek.

Huishoudelijkreglement

In dit reglement wordt meer in detail ingegaan op de rechten en plichten die ons lidmaatschap met zich meebrengen, de taken en bevoegdheden van het bestuur en één en ander over de vergaderingen.

Tuinreglement

Behalve een beschrijving van wat van de leden wordt verwacht op het gebied van orde, veiligheid, "reinheid" en verantwoordelijkheden ook een praktische opsomming wat wel en niet mag op onze tuinen. Een handzaam overzicht dus waarop de Tuincontrolecommissie controleert.

Bouwreglement

Tot slot het Bouwreglement waarin de eisen voor het bouwen van een huisje, windschermen, diverse kassen en bergkisten zijn beschreven.

Ook voor de Statuten en reglementen geldt uiteraard dat als er zaken niet geheel duidelijk zijn: praat eerst even met het bestuur voordat je wellicht dingen gaat doen die later weer moeten worden teruggedraaid.

-0-

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering

**Zaterdag 21 oktober 2017
Aanvang 10.30 uur
in het Tuinpaviljoen**

*Persoonlijke uitnodiging, de agenda en
machtigingformulier worden u tijdig toegezonden*

Jaloers

Ben echt niet jaloers uitgevallen, maar toch zijn er van die momenten

Ergens in het jaar 19-zoveel werden wij lid van vtv Mariahoeve.

Zelf had ik niks met tuinieren en er eigenlijk ook geen tijd voor. Drukke baan, in de avonduren een motor wedstrijd klaar maken en in de weekeinden met onze zoon Patrick het land door voor de wedstrijden.

Het idee voor een volkstuin kwam van mijn vrouw Marian en onze dochter Natascha. Tuinieren, een leuke hobby als 'de mannen' de weekeinden weg waren.

Begonnen op het Mezenpad en noodgedwongen, vanwege de aanleg van de Sijtwendetunnel, verhuisd naar het Reigerspad. Het Reigerspad was toen nog een weiland, dus helemaal vanuit niets begonnen met een nieuw huisje en het aanleggen van een tuin. Kan me dus nooit beroepen op "ja maar, dat is veroorzaakt door de vorige huurder"!

Enige jaren later met pensioen, gestopt met de motorsport en ben toen meer tijd en energie gaan steken in de wondere wereld van het tuinieren. En als je lid bent van een vereniging zal je toch ook wat tijd moeten steken in het algemene verenigingsleven. Althans, dat vind ik. Zonder vrijwilligers geen voetbalclub, hockeyvereniging of volkstuinvereniging. Voortvarend meegeholpen met het 'upgraden' van ons tuincomplex, enige jaren in het bestuur meegedraaid, begonnen als éénmans redactie van Plantaardig en het bijhouden van de website totdat ik door twee hartinfarcten en een openhartoperatie het besluit heb genomen om een stapje terug te doen en niet meer in het bestuur mee te draaien.

En als je inmiddels al heel wat jaartjes een volkstuin hebt wordt van je verwacht groene vingers te hebben en verstand te hebben van tuinieren. Nou, ik moet iedereen teleurstellen! Een echte tuinman zal ik nooit worden. Een beetje timmeren, zagen, boren, en lassen lukt me aardig. Evenals de tuin netjes en opgeruimd te houden, maar als het gaat om echte kennis van tuinzaken..... helaas. Geen wonder dat ik als lid van het team Natuurlijk Tuinieren op de dinsdagochtenden me alleen "mag" bezig houden met wat domme- en wat technische werkzaamheden.

Maar wat is er dan met dat jaloerse?

Onze eigen tuin is een simpele. Gazon, borders met wat struiken en planten en een klein vijvertje. Ook wat accenten in het kader van Natuurlijk Tuinieren zoals wat stapelmuurtjes, insecten- en vogelaantrekkelijke beplanting en diverse schuil- en nestplaatsjes. Voor mij als tuinleek het hoogst haalbare.

Daarom kijk ik met een wat jaloerse blik naar de tuincollega's die een moestuin hebben.

Je eigen groente en fruit telen wat een uitdaging! Maar ik heb de kennis niet, het geduld niet en je kan het mij ook niet leren want het groene gevoel hiervoor ontbreekt totaal.

Maar toch heb ik wat pogingen gewaagd, waarvan hier de resultaten:

De pruimenboom

Deze heb ik al (gekregen van familie Krstevski) sinds we op het Reigerspad zitten. Sinds het jaar 2000 heeft de boom slechts eenmaal pruimen gegeven. Tot dit jaar. Vlak voor de vakantie zat de boom flink vol met kleine pruimpjes. Aan onze kleinkinderen Shelly en Daisy beloofd dat als we terug kwamen van de gezamenlijke vakantie we zouden gaan 'oogsten'. Helaas, na terugkomst van de vakantie: geen pruim meer te bekennen!

De bessenstruiken

Van Jacques Vork bessenstruiken gekregen. En ze gingen hartstikke goed. Beide struiken zaten lekker vol met (nog kleine) besjes. Tegen de tijd dat ze zo ongeveer eetbaar moesten zijn: geen besje meer te bekennen!

De appelboom

Prachtige oogst dit jaar: 5 appels! (nee niet lachen!)

Klein, harde schil, maar heerlijk van smaak!

De komkommerplant

Aangeschaft in onze eigen tuinwinkel. En hij deed het geweldig. Niet in een kasje maar

gewoon in de border. Onze kleindochter Daisy heeft de komkommer geoogst, in partjes gesneden en 'opgediend' met wat Aromat en smullen maar!

De tomatenstruik

Ook aangeschaft in onze tuinwinkel en geplant in de border. Helaas de struik vergeten en raakte de struik in de schaduw door andere snel groeiende beplanting. Het eindresultaat: 3 tomaten, helemaal groen maar nadat ze een paar dagen in de zon hebben gelegen zijn ze toch nog mooi rood geworden en erg lekker!

De druivenstruik

Vorig jaar geplant en hij groeit als een jekko. Helemaal vol met (nu nog) kleine trosjes. Stiekem even geproefd..... zuur, zuur, zuur! Maar volgens mij gaat het helemaal goed komen. Geduld is immers een schone zaak.

De aardbeien plantjes

In de 'platte bak'. Vorig jaar aan 4 plantjes totaal 12 aardbeien. Dit jaar een keer aardbeienplantjes gezaaid. Geen succes er is helaas niets opgekomen.

Ondanks alles toch erg leuk om het te doen.
Maar die jaloerse momenten..... die ben ik nog niet kwijt!

Bert

-0-

Jeu de Boules introductie cursus

We hebben een fraaie Jeu de Boulesbaan, maar deze wordt nog (te) weinig gebruikt

Een reden voor ons vers opgerichte recreatieteam eens te kijken of er bij ons nieuw leven in het leuke spel kon worden geblazen.

Jaap Spaans van de Haagse Bond en tevens voorzitter van de Haagse Jeu de Boules club "De Goede Worp" stuurde twee professionele kanjers, Bob Kool en Emiel Oosthoek, naar onze vereniging om ons de fijne kneepjes van het Jeu de Boules vak bij te brengen.

Bij aanvang van de cursus bleek dat de laag grit op onze baan volgens de specialisten Bob en Emiel veel te dik was aangebracht. Het begon dus gelijk al met een eerste leerpunt! Met man en macht werd er een laag grit verwijderd en kon er dan toch eindelijk begonnen worden met de lessen.

Techniek, tactiek, spelregels, van alles kwam er, met de nodige humor, aan bod. Bob en Emiel zouden wel dagen lang kunnen vertellen over het fenomeen van Jeu de Boules. Gelukkig hadden zij wat instructieboekjes, die in eigen beheer zijn gemaakt, meegenomen zodat de deelnemers en andere belangstellen één en ander nog eens rustig kunnen nalezen.

Bij het afscheid werd plechtig beloofd dat we nog extra reclame zouden gaan maken voor de Jeu de Boules vereniging "De goede worp" en dat gaan we dus op de volgende pagina ook doen.

De in 1977 opgerichte "De Goede worp" is te vinden aan de Hengelolaan 1061 in Den Haag. De vereniging telt zo'n 150 leden en beschikt over maar liefst 40 (verlichte) buitenbanen, 16 binnenbanen en een geweldige kantine.

Hoewel Jeu de Boules een sport is met regionale en een landelijke competitie waar enkele leden van De Goede Worp op het hoogste niveau meedraaien, is gezelligheid het belangrijkste bij De Goede Worp.

Op de zeer informatieve website van De Goede Worp is dan ook te lezen "Wij nodigen jongeren en ouderen uit om onze site eens te bekijken om zo kennis te maken met onze vereniging en de fascinerende boulesport. Uiteraard kunt u ook altijd langs komen tijdens onze openingstijden op ons petanquecentrum. Er zijn altijd enthousiaste leden aanwezig die u het spel dan uitleggen, zij kunnen u ook vrijblijvend introduceren binnen de vereniging en onze schitterende in- en outdoor accommodatie tonen".

Openingstijden

Zondag 13.00 - 17.00 uur
 Dinsdag 09.00 - 12.00 uur
 en 19.00 - 23.00 uur
 Woensdag 12.00 - 17.00 uur
 Donderdag 19.00 - 23.00 uur
 Zaterdag 13.00 - 17.00 uur

Tussen 1 oktober en 31 maart
 is DGW - op zaterdag - gesloten.

De Engelse meisjes

*Onlangs hebben wij afscheid genomen (als tuinlid) van
onze Engelse meisjes Doreen en Jean van tuin 61.*

Twaalf jaar en twee maanden hebben zij het volgehouden bij onze vereniging. Maar nu o.a. de leeftijd een beetje gaat opspelen, zijn ze gestopt als tuinlid.

Niet alleen met het natuurlijk tuinieren konden we altijd op ze rekenen, ook bij de viering van de Gulden Klinker en bij de uitreiking van het Keurmerk stonden ze paraat om de verzorging van een meer dan voortreffelijke Engelse catering voor hun rekening te nemen.

Wat we ook zullen missen zijn de lekkere potten eigengemaakte jam die ze regelmatig uitdeelden. Wat we gelukkig niet hoeven te missen is dat zij ons blijven helpen met het tuinieren op het openbare gedeelte.

Voordat ze vertrokken van hun tuin hebben ze er nog wat in geshopt en ons verblijd met mooie planten voor het openbare gedeelte van het complex.

Ed en Hely Split (tuin 64)

-0-

Een rondje Haagse grachten

Na weer een seizoen lang Natuurlijk Tuinieren vond het team dat ze wel eens een uitje met elkaar hadden verdiend

Gekozen werd om een rondvaart te maken door de Haagse grachten met een boot van de stichting "De Ooievaart". Het werd een fantastische rondvaart. Wat zijn de grachten en de huizenpartijen vanaf het water gezien toch ontzettend fraai. En als je denkt dat je als ras-Hagenees alles weet: nou vergeet het maar want wat weet de gids (één van de 80 vrijwilligers die bij De Ooievaart actief zijn) enorm veel te vertellen over de vele bezienswaardigheden.

Opvallend was ook het vele herstelwerk aan diverse kades, het verrassend schone water in de Haagse grachten en de vele waterlelies die we onderweg zijn tegengekomen.

Foto's;
Zenzi en Doreen

Het Keurmerk Natuurlijk Tuinieren

Met Natuurlijk Tuinieren hebben we de maximale score van 4 stippen weten te behalen. Maar waar wordt er allemaal opgelet voordat het zover is?

Inrichting en beheer, algemeen

1. Bodembedekking/kruidlaag
2. Oevers, sloot(kanten) en greppels
3. Vijvers/poelen
4. Maaien van grasvelden
5. Bermen
6. Omheining/afscheiding rondom het complex
7. Bestrijding en bemesting

Opstallen en dode materialen van de vereniging

1. Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen
2. Dakbedekking op verenigingsopstallen
3. Verhardingen

Interne Milieuzorg

1. Energiebronnen en -gebruik
2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation)

Voorlichting door de vereniging

1. Voorlichtingsplan
2. Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad
3. Voorlichting via mededelingenbord
4. Voorlichting in de winkel/inkoop
5. Tuinbegeleiding
6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies

Inrichting en beheer, specifiek

a. Beplanting ten behoeve van dieren

1. Inheemse plantensoorten
2. Beplanting met natuurwaarde
3. Watervegetatie
4. Verlandings- en ruigtevegetatie
5. Bos, struwelen, erfbeplanting
6. Wand/gevelbegroeiing

b. Overige inrichting ten behoeve van dieren

1. Droge muren/stapel muren
2. Kunstmatige broedplaatsen, nestelplaatsen, schuilmogelijkheden

Inkoop/winkel

1. Aanbod biologische en gangbare producten
2. Aanbod beschermende middelen
3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen
4. Aanbod materialen voor afscheidingen
5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren

Lees op onze website onder Natuurlijk Tuinieren, hoe we hebben gescoord op de verschillende onderdelen

Onze huisimker

*In alle rust en enigszins verscholen op ons tuincomplex;
de hobbyplek van Robert Dijkstra onze "huisimker".*

Robert vertelt:

Vorig jaar werd ik op een zondagochtend in April gebeld door Ed Spilt: "Een enorm kabaal, het leek wel of er aan het spoor werd gewerkt. Ik keek naar buiten en het zag helemaal zwart van de bijen. De bijen van Robert zijn aan het zwermen. Alle bijen verzamelde zich in een klein boompje in mijn tuin en vormen een enorme bal van bijen, zo groot als een voetbal".

Ik kwam vervolgens snel naar de tuin. Maakte alles gereed om de zwerm in een nieuwe kast op te vangen. Met een plantenspuit zou ik de bijen eerst natspuiten, zodat ze niet direct zouden opvliegen wanneer ik met een flinke klap de tros met bijen uit het boompje zou losmaken en opvangen in een grote emmer. De emmer met bijen zou ik omkiepen in een nieuwe kast. Deze kast liet ik bij het boompje staan tot alle bijen in de kast zouden zijn, want enkele nog rondvliegende bijen gaan op de geur van de koningin af. Pas na zonsondergang als alle bijen in de kast zouden zitten, was ik van plan de kast bij de rest van mijn bijenkasten te plaatsen. Zo was het plan, maar daar hielden de bijen geen rekening mee, die hadden hun eigen plan getrokken.

Inmiddels had de boom met de tros bijen veel aandacht getrokken. Iedereen was onder de indruk van de enorme massa bijen. Er werden foto's gemaakt, er zouden nog andere mensen komen om het ook te zien. Geen probleem vertelde ik, want zo'n zwerm kan een hele dag tot twee dagen op dezelfde plek blijven, totdat ze een geschikte plek hebben gevonden, dan stijgen ze allen tegelijk op en vliegen allemaal in dezelfde richting naar hun

nieuwe onderkomen. Ik deed alles op mijn gemak en kon er eigenlijk wel van genieten. Ik trok mijn pak aan en ging de spullen bij de zwerm klaarzetten. Als laatste pakte ik de nieuwe kast en liep daarmee in de richting van het boompje met de bal bijen. Hun nieuwe onderkomen beviel ze blijkbaar niet, want ik was bijna bij het boompje toen de bijen zich uit de tros losmaakten en in een kurketrekker-beweging recht omhooggingen om zich dan tot een zoemende wolk bijen in beweging te zetten. Daar gingen mijn bijen. Ik probeerde ze te volgen, vloegen over het spoor en waren ineens uit mijn zicht verdwenen. Ben op mijn fiets gestapt om heel de omgeving af te zoeken, maar ik kon ze nergens meer vinden. Wat zonde!

Het achterblijvende volk was gehalveerd in aantal en na een aantal dagen was er alweer een nieuwe koningin. Na een paar weken was de nieuwe koningin aan de leg en kon het volk weer uitgroeien.

Het zwermen van de bijen is een heel natuurlijk gedrag dat zich tussen eind april en half juni afspeelt. Het is een manier om zich als volk te vermeerderen. De volken zijn dan gegroeid en er zijn voldoende voorraden. De bijen hebben er ook voor gezorgd dat als de oude koningin met de helft van het volk een nieuwe kolonie gaat stichten, er in het achterblijvende volk een nieuwe koningin komt. Bij het vertrek zuigen de bijen zich helemaal vol met honing, dit is hun proviand voor de eerste dagen. Doordat de bijen zich helemaal vol hebben gezogen met honing kunnen ze ook niet steken. Mocht er ooit een tros bijen in uw appelboom hangen wees dan niet bang, want ze doen geen kwaad. Iedere imker probeert het zwermen te verhinderen. Dit komt erop neer dat je goed let op de tekens dat het volk wil gaan zwermen en vervolgens een kunstzwerm maakt door de oude koningin met een groot aantal bijen in een nieuwe kast te zetten, voor de bijen heeft dit hetzelfde effect als natuurlijk zwermen. Hoe goed je best ook doet, het is niet mogelijk om het zwermen voor 100 % te voorkomen.

Dit jaar heb ik geen zwerm gehad. Dit voorjaar heb ik mijn twee volken van vorig jaar weten te verdubbelen.

Eind juli heb ik de honing geoogst van zowel voorjaars- als de zomerdracht (bloei) en is vanaf 19 augustus weer in de kantine te verkrijgen.

-0-

Zoek de verschillen

Opening samentuin "Catharinahof"

Vlakbij ons tuincomplex realiseerden enthousiaste buurtbewoners in samenwerking met de tuinen van Mariahoeve hun eigen "samentuin"

Na veel voorbereidend werk werd op vrijdag 7 juli de samentuin "Catharinahof" onder veel belangstelling geopend. De samentuin, gelegen in Catharinaland, bestaat uit vaste planten, moestuintjes, fruitbomen en een geweldige speelgedeelte met zand en een echte water handzwengelpomp. Ook de nodige rustbankjes ontbreken niet.

Voorheen een dood stukje straat en nu al uitgegroeid tot een samentuin waar de gezelligheid vanaf straalt. Ook voor ons als volkstuinders de moeite waard om er eens een bezoekje te brengen.

Buurtsuper "De Koning"
Chatharinaland 13
(Dagelijks geopend van
08.00 tot 23.00 uur)
verzorgde de catering met
ondermeer prachtige
fruitschalen.

Foto's: Hely Split

De initiatiefnemers bijeen

-0-

De huizenmarkt trekt aan

Ook op ons volkstuinencomplex is dat merkbaar

De vogelhuisjes, nestkastjes en broedplekken worden druk bezocht. En net als bij de 'echte' huizenmarkt wordt er ook weer geïnvesteerd in nieuwbouw en renovatie.

Een klomp als huisje waarin iedereen welkom is doet het altijd leuk. Met het oog op de komende herfst en winter werd deze klomp voorzien van een beschermend afdakje

Ook de insectenhotels werden voorzien van een, eveneens creatief gevormd, dakje

En een horizontaal bevestigde klomp zou aantrekkelijk moeten zijn voor de "tuinfluiter". Ditmaal voorzien van een leisteek dakpan. De komende periode moet de klomp nog meer door begroeiing uit het zicht raken.

De tuinfluiters nestelen zich graag in een dichte begroeiing. Leggen eenmaal per jaar 4 tot 5 eieren die binnen 14 dagen al uitkomen. De moeder en de vader broeden bij toerbeurt op de eieren,

De nieuwste aanwinst is een hangende klomp als vogelhuisje.

Zelf maken?

Heel simpel:

Boor een gat van 28 mm in de klomp en zaag een sleuf in de klomp waar een schotje in past.

Bevestig de klomp ca. 2 meter boven de grond met de invliegopening zo mogelijk naar het noordoosten

Het zagen van de sleuf

Het schotje in de klomp dient voor beschutting en door het demontabel te houden kan het schotje makkelijk worden verwijderd om de klomp schoon te maken na het broedseizoen.

Als de klomp wat oud is en barsten en scheuren vertoont kan je het beste een ijzerzaag gebruiken om de sleuf te zagen. Dat gaat wat behoedzamer dan met een grove houtzaag.

De grootte van het gat

Wat betreft de grootte van een gat geldt in het algemeen:

35 mm voor musjes,
32 mm voor koolmeesjes,
28 mm voor
pimpelmeesjes

Gelet op het formaat van een klomp lijkt het voor een pimpelmeesje het meest geschikt.
Dus een gat van 28 mm

Handig

Als je in je eentje de klomp wilt gaan maken kom je soms handen tekort.

Handig is dan om de klomp in een bankschroef te zetten of even tijdelijk vast te schroeven op een houten tafel of kist.
Je hebt dan je beide handen vrij om te boren en te zagen.

Veel succes!

Rat of ratten

Een rat op de tuin hoort erbij of niet?

"Vliegers" zoals mussen, meesjes, vlinders, libellen lieveheersbeestjes of bijen, zijn allemaal van harte welkom op onze tuinen.

Ook de "zwemmers" zoals eenden, meerkoeten en tegenwoordig ook weer visjes zijn graag geziene gasten.

De "gravertjes" zoals mieren, wormen, kakkerlakken en andere insecten leveren ieder op hun eigen manier een nuttige bijdrage aan het natuurlijke evenwicht op onze tuinen.

Nuttig, maar wat minder populair zijn de mollen, muisjes of een rat.

Met name heeft de (bruine) rat een zeer slecht imago, zeker als het niet gaat om een enkele rat maar om meerdere ratten. Ratten leven immers als kleine sociale groepen.

Onlangs zouden er ratten zijn gesignaleerd op ons tuincomplex. De gemeente (lees HMS) heeft naar aanleiding hiervan enkele rattencontainers op ons complex geplaatst. Deze containers zijn gevuld met niet giftige lokaas en bedoeld om te kijken of er van wordt gegeten en zo ja, hoeveel. Met de verkregen informatie kunnen de experts van HMS bepalen om hoeveel ratten het zou moeten gaan.

Op moment van dit schrijven zijn inmiddels de containers al een keer gecontroleerd en is geconstateerd dat er van het lokaas niet is gegeten. Geen aanwijzingen dus dat er ratten zijn. Over enige tijd zal er een tweede controle plaatsvinden.

Mochten er uiteindelijk aanwijzingen zijn dat er inderdaad sprake is van ratten op ons tuincomplex, dan zal worden overlegd welke maatregelen er moeten worden ondernomen.

Nou gaat natuurlijk tuinieren niet samen met het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Het gebruik van rattengif is dus 'not-done'. In overleg met het AVVN en de gemeente zal dan worden gekeken welke alternatieve maatregelen er kunnen worden genomen.

Voorkomen is beter dan genezen

Voorlopig kunnen (moeten) we werken aan het voorkomen dat ratten iets te eten kunnen vinden op onze tuinen. Geen vuilniszakken met etensresten, geen voerzaad op de grond en geen brood strooien als er geen eenden in de buurt zijn die het direct opeten.

-0-

Werkbeurtenrooster 2017

Let op:
Wijzigingen
ploegleiders

Versie augustus 2017

Wie? Kraaienpad 1 Kraaienpad 11 Kraaienpad 18 Kraaienpad 25 Reigerspad 36 Mezenpad 56 Mezenpad 67 Wanneer? 18 maart 2017 6 mei 2017 17 juni 2017 2 september 2017 14 oktober 2017 Bij wie? Ploeg 1 Rob van der Vlis Tel. 06-15604396 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl	Wie? Kraaienpad 2 Kraaienpad 19 Kraaienpad 26 Reigerspad 40 Mezenpad 58 Mezenpad 70 Reigerspad 31 Wanneer? 25 maart 2017 13 mei 2017 24 juni 2017 9 september 2017 28 oktober 2017 Bij wie? Ploeg 2 Udo Teunis Tel. 06-42165358 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl	Wie? Kraaienpad 4 Kraaienpad 14 Kraaienpad 20 Reigerspad 28 Reigerspad 38 Mezenpad 59 Mezenpad 71 Wanneer? 1 april 2017 20 mei 2017 8 juli 2017 16 september 2017 4 november 2017 Bij wie? Ploeg 3 Pascal Schuit Tel. 06-31687827 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl
Wie? Kraaienpad 5 Kraaienpad 15 Reigerspad 30 Reigerspad 34 Reigerspad 37 Mezenpad 60 Ooievaarspad 79 Wanneer? 8 april 2017 27 mei 2017 22 juli 2017 23 september 2017 11 november 2017 Bij wie? Ploeg 4 Cees Swanink Tel. 06-29082043 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl	Wie? Kraaienpad 7 Mezenpad 61 Kraaienpad 22 Reigerspad 33 Reigerspad 46 Mezenpad 63 Ooievaarspad 82 Wanneer? 15 april 2017 3 juni 2017 5 augustus 2017 30 september 2017 18 november 2017 Bij wie? Ploeg 5 Frank Borger Tel. 06-14125686 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl	Wie? Kraaienpad 10 Kraaienpad 17 Kraaienpad 21 Kraaienpad 23 Mezenpad 53 Mezenpad 66 Kandidaat QT Wanneer? 29 april 2017 10 juni 2017 19 augustus 2017 7 oktober 2017 25 november 2017 Bij wie? Ploeg 6 Rajesh Ramcharan Tel. 06-20386338 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl

We verzamelen om 09.55 uur bij het werkhok.

Aanvang werkbeurten is om 10.00 uur. Einde werkbeurten is 12.00 uur. Na afloop koffie/thee drinken en aftekenen van het werkboek.

Gaarne uiterlijk de vrijdag voorafgaande aan de werkbeurt bij voorkeur per e-mail afmelden via info@vtvmariahoeve.nl of anders telefonisch bij uw ploegleider.

Indien u zonder bericht afwezig bent op uw werkbeurt, zullen wij u € 25,00 administratiekosten in rekening brengen en wordt er een inhaaldatum afgesproken.

Kort nieuws

Record hoogte

Er was geen wedstrijd, maar onze leden op het Reigerspad 37 hadden grote kans op een prijs als er wel sprake zou zijn van een wedstrijd. Hun zonnebloemen bereikte begin augustus al een hoogte van meer dan 3 meter!

Stoere mannen, kleine hartjes

Tussen Isabellaland en de Hofzichtlaan werd onlangs een wandelpad annex noodpad aangelegd. De stoere mannen van aannemer HABO zagen dat er op twee plekken langs het tracé eenden en meerkoeten aan het broeden waren. Het werk werd tijdelijk stilgelegd en bouwhekken met dichte zeilen werden bij de broedplaatsen neergezet. En het werkte, want tijdens het verdere werk werd er rustig doorgebroed. Resultaat: prachtige eenden- en meerkoeten baby's !

Even lekker logeren

Als je soms niet met je baasje mee kan of ze zijn op vakantie, dan mag je logeren bij familie. En dat is niet zielig want die familie heeft een tuin bij vtv Mariahoeve en mag je mee heerlijk relaxen op de tuin en ook mee naar de kantine "een bakkie" doen.

Floating island

Het floating island, zeg maar gewoon drijvend eiland, werd door het team van Natuurlijk Tuinieren ooit gemaakt voor waterplanten. Het eiland in de Schenk ter hoogte van de binnenbrug heeft onbedoeld al jaren een geheel andere functie gekregen: bij toerbeurt een broedplaats voor eenden en meerkoeten.

Tuinafval

In september en oktober wordt er voor de laatste keer dit jaar tuinafval opgehaald. Houd u e-mail en het publicatiebord in de gaten voor de juiste data en de voorwaarden die gelden.

Aangepaste openingstijden

Afgelopen weken is er helaas toch weer in enkele huisjes ingebroken.

In verband hiermee wordt iedereen dringend verzocht het toegangshek in de zomerperiode reeds om 17.00 uur af te sluiten in plaats van 20.00 uur.

Tuincontrole

In de middagen van

- Zaterdag 14 oktober
- Zaterdag 21 oktober en
- Zaterdag 28 oktober

zullen voor de laatste keer dit jaar de tuincontroles worden uitgevoerd.

Nieuw werkbeurtenrooster

Werkbeurtenrooster 2017		
Let op: Wijzigingen ploegleiders		
Versie augustus 2017		
Wie? Kraaienspad 11 Kraaienspad 18 Kraaienspad 25 Reigerspad 36 Mezenspad 56 Mezenspad 67 Wanneer? 18 maart 2017 6 mei 2017 17 juni 2017 2 september 2017 14 oktober 2017 Bij wie? Ploeg 1: Rick van der Vliet Tel. 06-15604396 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl	Wie? Kraaienspad 2 Kraaienspad 19 Kraaienspad 26 Reigerspad 40 Mezenspad 58 Mezenspad 70 Reigerspad 31 Wanneer? 25 maart 2017 13 mei 2017 24 juni 2017 9 september 2017 28 oktober 2017 Bij wie? Ploeg 2: Lita Teunle Tel. 06-42165358 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl	Wie? Kraaienspad 4 Kraaienspad 14 Kraaienspad 20 Reigerspad 29 Reigerspad 38 Mezenspad 71 Wanneer? 1 april 2017 20 mei 2017 8 juli 2017 16 september 2017 4 november 2017 Bij wie? Ploeg 3: Pascal Schult Tel. 06-31687827 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl
Wie? Kraaienspad 5 Kraaienspad 10 Reigerspad 30 Reigerspad 34 Reigerspad 37 Mezenspad 40 Ooievaarspad 79 Wanneer? 8 april 2017 27 mei 2017 22 juli 2017 23 september 2017 11 november 2017 Bij wie? Ploeg 4: Cees Swanink Tel. 06-29920443 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl	Wie? Kraaienspad 7 Mezenspad 61 Kraaienspad 22 Reigerspad 33 Reigerspad 46 Mezenspad 63 Ooievaarspad 82 Wanneer? 15 april 2017 3 juni 2017 5 augustus 2017 30 september 2017 18 november 2017 Bij wie? Ploeg 5: Frank Borger Tel. 06-14125686 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl	Wie? Kraaienspad 10 Kraaienspad 17 Kraaienspad 21 Kraaienspad 23 Mezenspad 53 Mezenspad 66 Kandidaat QT Wanneer? 29 april 2017 10 juni 2017 19 augustus 2017 7 oktober 2017 25 november 2017 Bij wie? Ploeg 6: Rajesh Ramcharan Tel. 06-20386338 E-mail: info@vtvmariahoeve.nl

We verzamelen om 09.55 uur bij het werkhok.
 Aanvang werkbeurten is om 10.00 uur. Einde werkbeurten is 12.00 uur. Na afloop koffie/thee
 drinken en aftekenen van het werkboek.
 Gaarne uiterlijk de vrijdag voorafgaande aan de werkbeurt bij voorkeur per e-mail afmelden via
 info@vtvmariahoeve.nl of anders telefonisch bij uw ploegleider.
 Indien u zonder bericht afwezig bent op uw werkbeurt, zullen wij u € 25,00 administratiekosten in
 rekening brengen en wordt er een inhuldsom afgeschreven.

Op pagina 33 is het nieuwe werkbeurtenrooster te vinden voor de rest van 2017.

Let op de wijzigingen van de ploegleiders en hun telefoonnummers

Mocht u onverhoopt verhinderd zijn om uw werkbeurt uit te voeren dan graag uiterlijk de vrijdag voorafgaande de werkbeurt bij voorkeur per e-mail afmelden via info@vtvmariahoeve.nl of anders telefonisch bij uw ploegleider.

Geweldige leden

Het was natuurlijk bij iedereen bekend dat het aantal bestuursleden ver onder het gewenste aantal zat.

Gelukkig heeft Frank Borger zich aangemeld om het bestuur te komen versterken en ook bij toerbeurt de werkbeurten te leiden!

Ook Cees Swanink heeft zich van zijn beste kant laten zien en ook hij zal bij toerbeurt de werkbeurten gaan leiden!

Voortgang nieuwbouw winkel/werkplaats

Aanvraag bouwvergunning
 1. Ingevoerde aanvraag (aangefleurd)
 2. Maak u de aanvraag voor de bouwvergunning door een gemeentelijke vergoeding? ☐ Nee ☐ Ja, wel, het is de geldende wet die gemeentelijke vergoeding is.
 3. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 4. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 5. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 6. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 7. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 8. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 9. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 10. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 11. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 12. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 13. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 14. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 15. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 16. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 17. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 18. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 19. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 20. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 21. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 22. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 23. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 24. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 25. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 26. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 27. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 28. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 29. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 30. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 31. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 32. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 33. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 34. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 35. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 36. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 37. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 38. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 39. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 40. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 41. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 42. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 43. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 44. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 45. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 46. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 47. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 48. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 49. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 50. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 51. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 52. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 53. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 54. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 55. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 56. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 57. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 58. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 59. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 60. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 61. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 62. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 63. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 64. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 65. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 66. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 67. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 68. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 69. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 70. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 71. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 72. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 73. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 74. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 75. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 76. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 77. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 78. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 79. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 80. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 81. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 82. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 83. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 84. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 85. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 86. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 87. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 88. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 89. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 90. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 91. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 92. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 93. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 94. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 95. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 96. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 97. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 98. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 99. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.
 100. Aanvraag van een bouwvergunning voor de bouw van een winkel/werkplaats.

De aanvraag voor de omgevingsvergunning (bouwvergunning) heeft vertraging opgelopen. Er werden zoveel eisen gesteld alsof onze vereniging plannen heeft een tweede winkelcentrum Leidschenhage te gaan bouwen. Gelukkig hadden we Mike Tyler die geholpen heeft met het maken van professionele tekeningen.

De verwachting is dat we toch dit jaar kunnen beginnen met de nieuwbouw.

(Helpende handjes zeer welkom!)

Inleveren kopij voor Plantaardig

<u>Uitgave:</u>	<u>Inleveren kopij:</u>	<u>Streefdatum publicatie:</u>
Winternummer (december-februari)	Uiterlijk 15 november	1e week december
Lentenummer (maart - mei)	Uiterlijk 15 februari	1e week maart
Zomernummer (juni - augustus)	Uiterlijk 15 mei	1e week juni
Herfstnummer (september - november)	Uiterlijk 15 augustus	1e week september

DONATEUR WORDEN ?

Ja, ik ondersteun Volkstuindersvereniging Mariahoeve en ik ontvang 4 maal per jaar het verenigingsblad "Plantaardig" en ben van harte welkom bij de verenigingsactiviteiten.

Naam dhr/mevr

Straat

Postcode.....woonplaats.....

E-mailadres..... tel.nr.

Ik ondersteun de vereniging met €.....per jaar (minimaal € 12,50).

Handtekening.....

U kunt dit formulier opsturen naar VTV Mariahoeve, Postbus 91411, 2509 EA Den Haag of persoonlijk afgeven en uw bijdrage, onder vermelding van donateur, overmaken op NLO5INGB0005004839.

Met Life & Garden
geeft u kleur aan uw leven,
binnen en buiten

genieten met groen

Veursestraatweg 292 D,
LEIDSCHENDAM,
T 070 - 3203300
www.lifeandgarden.com

life&garden

van Ginderen bv
Gecertificeerd Elektrotechnisch Installatie- en Beveiligingsbedrijf

Al sinds 1970 hét bedrijf voor Den Haag en omstreken voor al uw problemen en vragen rondom [elektrotechniek](#), [inbraakbeveiliging](#), [telefoon](#), [data / netwerk](#), [brandmeldinstallaties](#), [camera installaties](#), [intercom](#), [videofoon](#), parkeer- en toegangssystemen en aanverwante zaken.

Natuurlijk hebben we ook een [24 uurs storingsdienst](#).
Zichtenburglaan 1A 2544EA Den Haag 070-3661800
www.ginderen.nl

Zeg je **gas**, zeg je **Braber**

Braber Gassen is uw specialist in de regio Den Haag op het gebied van gasflessen met propaan of butaan, industriële gassen, kachels op propaan of petroleum, wokbranders, las- en snijapparatuur en propaangereedschappen.

Lekstraat 164
2515 VZ Den Haag
070 - 394 88 55
info@braber.nl www.braber.nl

Tuinhuisjesverzekering bij Zicht

Uw tuinhuisje veilig achterlaten.

Een tuinhuisje is heerlijk om onbezorgd in te verblijven. Toch is het niet te voorkomen dat u uw huisje onbeheerd achterlaat. Zorg daarom voor een goede verzekering waarmee u bijvoorbeeld ook uw inboedel tegen diefstal verzekert.

Verzekeren bij Zicht

**** Advies over al uw schadeverzekeringen **** Deskundige medewerkers die u graag helpen **** U kunt kiezen uit: u doet het zelf of wij doen het voor u **** Onze opzegservice maakt overstappen naar **Zicht** heel makkelijk

Bij schade is één telefoontje naar onze schadeafdeling voldoende. Wij helpen u zo snel en prettig mogelijk en streven ernaar om uw schade in één telefoontje af te handelen.

Onze medewerkers zijn bereikbaar op maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur onder 0297-234444

Verenigingswinkel vtv Mariahoeve

Lekker makkelijk: tuinbenodigdheden op je eigen tuincomplex!

netten
stokken
propaangas
zakken aarde
tuingereedschappen
milieuvriendelijke bestrijdingsmiddelen
en nog veel meer

Volkstuindersverenigng "Mariahoeve"

dankt onderstaande partijen voor hun geweldige steun !

Den Haag

Ruimte voor adressticker